

BEVEZETŐ

Magyarországon 1870 óta tartanak – általában évtizedenkénti rendszerességgel – teljes körű népszámlálást. Hosszú ideig a társadalmi és gazdasági folyamatok értékeléséhez és a tervezéshez ez elegendőnek bizonyult. Az elmúlt évszázad második felében e folyamatok felgyorsultak, aminek következtében az adatok a korábnál gyorsabban avultak. A felhasználók részéről fokozódott az igény a minél frissebb, naprakészebb információk iránt. Az adatigényekhez igazodva a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) az 1960. évi népszámlálást követően két teljes körű népszámlálás között a népesség és a lakásállomány egy részét érintő kis népszámlálást, ún. mikrocentzust hajtott végre. A legutóbbi ilyen jellegű adatfelvételre, amely a népesség és a lakásállomány 2 százalékára terjedt ki, 2005. április 1-jei eszmei időponttal került sor.

A 2005. évi mikrocentzus eredményeit a KSH kiadványsorozatban teszi közzé. A sorozat első két kötete az országgyűlési egyéni választókerületek, illetve a népesség és a lakások általános jellemzőit mutatta be. Ezt követően folyamatosan jelennek meg az adatfelvétel egyes témáit összefoglaló kötetek. Közülük e kiadvány megjelenésekor már kapható, illetve interneten hozzáférhető *A foglalkoztatottak helyzete, a Termékenységi adatok, a Háztartástípusok, családformák*, valamint *A munkanélküliek adatai* című kiadvány. Jelen kiadvány e sorozat tagja, és döntően olyan információkat, adatokat tartalmaz a lakásállományról, a lakások lakóiról és a háztartások lakáskörülményeiről, amelyek a sorozat korábbi kiadványaiban nem, vagy nem ilyen részletettséggel szerepeltek.

A kiadvány a lakásokat és a bennük élő lakókat, továbbá a lakók gazdasági (és egyben többnyire rokoni) kapcsolatai alapján összetartozó közösségek, a háztartások lakáskörülményeit mutatja be a 2005. évi mikrocentzus részletes adataival.

A kötet táblázatainak első csoportja a legfontosabb adatokról akár több évtizedre visszanyúlóan ad áttekintést a bekövetkezett változásokról. A táblázatok következő csoportja a mikrocentzus időpontjára vonatkozóan az ismérvek sokrétű kombinációjával, többdimenziós táblázatokkal nyújt részletes információkat a lakások összetételéről, azok lakóiról és a háztartások lakáskörülményeiről. Az alapos és sokoldalú tájékoztatás érdekében a lakás témakört egy új megközelítésben, a lakásokban lakók társadalmi-demográfiai ismérvei szerint is bemutatjuk. Ezeknek az adatoknak a tanulmányozásához feltétlenül ajánljuk a szöveges elemzés megfelelő részét bevezető módszertani tájékoztató előzetes megismerését. Hasonló indokkal közöljük a bérelt lakásokra vonatkozó táblázatokat is, amelyek a lakásállománynak az elmúlt tizenöt év alatt számában erősen lecsökkent, összetételében jelentősen megváltozott, ám ma is igen fontos szegmenséről adnak aktuális képet. E csoport többi táblázata a már említett társadalmi-demográfiai jellemzőkkel veti össze a főbb lakásismérveket.

A lakások és lakóik, valamint a háztartások lakáskörülményeit területi bontásban is közöljük. Egyrészt a részletes adatokhoz hasonlóan kombinációs táblák segítségével, régiókénti összesítésben mutatjuk be a lakásoknak, azok lakóinak legfontosabb jellemzőit, valamint a háztartások lakáskörülményeit. A háztartások lakáskörülményeit – szintén kombinációs táblázatok révén – településtípusonként is közöljük. Másrészt az adatok területi összehasonlítását megkönnyítő, ún. terület soros táblázatok (főváros, megyei jogú városok, többi város, községek, régiók, megyék) segítségével is áttekintést adunk a lakásállomány, illetve a lakásokban élő személyek és háztartások lakásvi-szonyairól.

A szöveges elemzés a lakásállomány és a lakók számának és összetételének változásait, a háztartások lakáskörülményeiben bekövetkezett módosulásokat csak a legfontosabb összefüggések mentén mutatja be, a gazdag táblaanyag azonban számos olyan elemzési, értékelési lehetőséget biztosít, amelyre az elemzés nem tér ki. Az adatok értelmezését a használt fontosabb fogalmak magyarázatát tartalmazó fejezet segíti.

A kiadvány anyaga a képernyőn jól követhető, valamint továbbfelhasználásra is alkalmas formában megtalálható és ingyenesen letölthető a www.ksh.hu internetes portál *Népszámlálás, mikrocentzus* menüpontjából, valamint a www.mikrocentzus.hu oldalról is.

Budapest, 2006. október